

JÖESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Cafu Regelo**
 Ferdinand 64-66. Autótelefon: 20-61.
 Törvényszéki lajstromozási szám: 44
 Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Sectia III.

Kiadótulajdonos:
„JÖESTÉT” Ujságkiadóvállalat E.-T.
 Feltöltő szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JANUÁR 30.
 évfolyam, 27. szám.

Hétfő

Chamberlain mondotta:

„Hitler kancellárral együtt vallom: Nincs kérdés, amit békés tárgyalással elintézni nem lehetne!”

Megegyezés készül Románia és Magyarország között Olaszország ragaszkodik területi követeléseire

Az elmúlt 24 óra legjelentősebb politikai eseménye Chamberlain beszédén kívül dr. Schnurre német gazdasági szakértő tervbevett keleti útja. Ha a moszkvai híradás ugyanis megfelel a valóságnak, nem kisebb dologról van szó, mint a Berlin és Moszkva közötti gazdasági és ennek következményeképpen esetleg más természetű kapcsolatok kifejlődéséről. Franco tábornok csapatai tovább folytatják előnyomulásukat, a francia kormány pedig mindent elkövet, hogy az emberiség szempontjait figyelembe véve, segítsen a menekülőkre. Részletes jelentéseink a következők:

Külön szenzációja a külpolitikai eseményeknek Románia és Magyarország, illetve Magyarország és Jugoszlávia közeli megegyezési lehetősége.

A megegyezés lehetősége Magyarország és az utódállamok között

(MILÁNÓ.) A „Corriera della Serra” tudósítójának jelentése szerint Magyarország és Jugoszlávia, valamint Magyarország és Románia közeli megbékülése befejezett tény. Gróf Csáky István Magyarország külügyminisztere közlebről Belgrádba utazik, ahol a jugoszláv miniszterelnökkel, Sztojadinovics-al, folytatja azokat a tárgyalásokat, amelyeknek az alapjait Ciano gróf olasz külügyminiszter fektette le legutóbbi jugoszláviai látogatása és tárgyalása alkalmával. Pál jugoszláv régensherceg sugalmazására, — folytatja az olasz lapjelentés, — II. Károly király öfelsege, Románia uralkodója a Maga részéről is lelkes híve Jugoszlávia és Magyarország, valamint Románia és Magyarország együttműködésének, lelki megbékülésének és bár Belgrád és Bucurestii szövetségi és dinasztikus kapcsolat is köti össze, a román uralkodó felfogása szerint ez nem lehet akadály a jugoszláv-magyar és a román-magyar megbékülésnek. Románia a maga részéről mindössze, azt szeretné, ha a jugoszláv-magyar és a román-magyar egyezményt egyidejűleg kötnék meg és írják alá. Az erre irányuló törekvésében a tárgyaló feleket Olaszország és Lengyelország is támogatja. Románia a megkötendő román-magyar megegyezéssel közeledést keres a Berlin-Róma tengelyhez, illetve főleg Olaszországhoz és nem látszik kizártnak annak a lehetősége, hogy már igen rövid időn belül mindhárom érdekelt állam, tehát: Jugoszlávia, Románia és Magyarország is ünnepélyesen aláírják az 1938 évi augusztus havában megkötött béli egyezményt, amely egyezmény aláírását Csáky gróf magyar külügyminiszter és Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök külügyminiszteri minőségben írta alá.

Külön érdekessége az olasz lap jelentésének, hogy Románia és Magyar-

ország közeli megegyezéséről Gafencu Grigore román külügyminiszter és Csáky István gróf magyar külügyminiszter már tájékoztató-tárgyalásokat is folytattak le, amely tárgyalásokról azonban egyik állam részéről sem adtak ki még eddig hivatalos jelentést.

Nem simították el a cseh-ruszin vizsályt

(HUSZT.) (Ceteca.) A kárpátaljai kormány körében hirtelen terjedt el annak, hogy a prágai kormány ragaszkodik Prchala tábornok miniszteri kinevezéséhez és semmi körülmények között sem tekint el személyétől. Ezek szerint Révay miniszter prágai útja kilátástalan.

A KÁRPÁTALJAI VÁLASZTÁSOK

(HUSZT.) (Ceteca.) A kárpátaljai választások alkalmával igennel, vagy nemmel lehet szavazni. Azoknak azonban, akik nemmel szavaznak, a szavazócéduját lakhelyük megjelölésével alá kell írniok. Ezek szerint a „szabadválasztás”, miután a nemmel szavazókat esetleges retorziókkal sújthatják, nagyon is különösen hangzik.

CHWALKOWSZKY ÉS RIBBENTROP MEGEGYEZÉSE

(PRÁGA.) (Ceteca.) A kormány hivatalos lapja tegnap reggeli cikkében közli azt a megegyezést, amely Chwalkowszky és Ribbentrop külügyminiszter között Berlinben létrejött. Eszerint a Harmadik Birodalom és Csehszlovákia államférfiai gondosan mérlegelték mindazokat a kérdéseket, melyek a két államot érdeklik és elhatározták, hogy szoros gazdasági együttműködést fognak megteremteni. Az együttműködés úgy képzelendő el, hogy a két állam olyan ipari és kereskedelmi tevékenységet folytat, amely nem ütközik a másik állam érdekkörébe és

ELKOBOTYÁK A RUSZIN HIVATALOST

(PRÁGA.) (Ceteca.) Nagy feltűnést keltett, hogy a ruszin kormány hivatalos sajtóorgánumát, Volosin miniszterelnök lapját, a csehekkel élesen szembe forduló cikke miatt, tegnap elkobozták.

A SZLOVÁK NÉPSZÁMLÁLÁS EREDMÉNYE

(POZSONY.) (Ceteca.) A szlovák kormány most tette közzé a kisebbségek részéről súlyosan sérelmezett népszámlálás eredményét. Eszerint Szlovákia területén 2 millió 7999.000 ember lakik. Ebből 2.290.000 szlovák, 125.000 német, 135 ezer ruszin, 67 ezer magyar 59 ezer cseh, 29 ezer zsidó, 27 ezer cigány és 15 ezer különböző nemzetiségű.

teljesen kiegészíti egymást. Politikailag Csehszlovákia ugyanolyan semleges állam marad, mint Dánia, vagy Belgium, de az emigránsoknak állandó lakhelyet nem adhat. Legfeljebb néhány heti átmeneti időtartamra adhat menedéket.

MENEKÜLTEK EZREI A FRANCIA HATÁRON

(PERPIGNAN.) (Havas.) Franco tábornok csapatainak nyomása elől ezer számra érkeznek a menekültek a katalán-francia határra. Portbou kikötője, valamint a Vendresi öböl tele van halászajakkal, amelyek a menekültek százaival szoronganak. A francia kormány, hogy a tömeges inváziót megakadályozza, csapatokat vezényel a határállomásokra és azokat karhatalmilag is meg erősítette. Párisból érkező híradás szerint a kormány tegnap délelőtt megtartott minisztertanácsán elhatározta, hogy a túlszűfolttság enyhítésére egyelőre 3 ezer menekültöt befogad és azokat az egyik határszéli helységben fogják elhelyezni ideiglenes táborban. Ugyanakkor Cerberából közlik, hogy az ottani lakosság körében nagy nyugtalanság uralkodik, mert a menekültek nem törődnek a kordonnal, erőszakosan is megkísérlik a francia területre való bejutást. Így átlépte a határt száz felfegyverzett köztársasági katona is, akiket lefegyvereztek és ideiglenesen internálni fognak.

LÉGI BOMBÁZÁSOK

(FIGUERAS.) (Rador.) A Negrin-kormány tegnap délelőtt minisztertanácsot tartott, amelyen az időszaki kormányzati kérdéseket tárgyalta le és elhatározta, hogy a nemzetiek sikere ellenére is a végsőkéig kitart őrhelyén. Ugyan csak Figurasból jelentik, hogy a tegnapi nap folyamán négy ízben is bombázták a várost, de a támadásnak kevés eredménye volt. Bombatámadás érte Granvillierst és Denia kikötőt is, ahonnan még nem érkezett kárjelentés.

REMÉNYTELEN A HELYZET

(LONDON.) (Reuter.) A Reuter hírszolgálati iroda figurasi tudósítója közli, hogy a kormánycsapatok igyekeztek ugyan a Franco-féle nyomást ellensúlyozni, de küzdelmük kilátástalannak látszik. A hangulat rendkívül nyomott. Kevés az élelmiszer és még kevesebb a lőszer, mert Katalánia összes fegyvergyárai a nemzetiek kezére jutottak. E szerint már most meg lehet jósolni azt, hogy a polgárháború rövid időn belül véget ér.

MARSEILLEBE ÉRKEZETT A BARCELONAI KÖVET

(MARSEILLE.) (Havas.) Barcelona angliai követe a Devonshire cirkáló fedélzetén megérkezett Marseillebe. A hajó magával hozta a barcelonai angol kolónia több tagját, valamint a követ-ség egész személyzetét.

FRANCIA ÁLLAMTANÁCS

(PÁRIS.) (Havas.) Lebrun államfő elnökle mellett tegnap délelőtt Párisban államtanács volt, amelyen Bonnet külügyminiszter ismertette a spanyolországi helyzetet, továbbá azokat a biztonsági intézkedéseket, amelyeket a kormány a határ védelmére foganatosított. Bonnet külügyminiszter beszédében hangsúlyozta, hogy a kormány intézkedéseiben Franciaország biztonsága, de az emberiség szempontjainak figyelembevétele vezet. Ugyanakkor Sarraut belügyminiszter közölte intézkedéseit, amelyeket az államtanács jóváhagyott. Végül a közmunkügyi miniszter számolt be több törvényjavaslat elkészítéséről és közölte, hogy Franciaország részt fog venni az 1940. évben megtartandó helsinki olimpián.

HITLER BESZÉDE

(BERLIN.) (DNB.) Hitler vezér és kancellár holnap este megtartandó beszédét általános érdeklődés előzi meg. A sajtó szerint a Führer be fogja jelenteni Viktor Emanuel olasz uralkodó látogatását. Bejelenti azokat az intézkedéseket, amelyek dr. Schacht távozá-

sa kapcsán időszerűvé váltak. Beszédében megemlékezik a spanyolországi helyzetről, továbbá a német-olasz viszony további kialakulásáról. Általában az a vélemény, hogy a Führer beszéde után szenzációs politikai fordulat következik be, bár Hitler hangsúlyozni fogja, hogy Németországnak nincsenek támadó szándékai.

NEMZETI SZOCIÁLISTA VILÁG DANZIGBAN

(DANZIG.) (DNB.) A danzigi nemzeti szociálista párt vezére: Forster összeállította és közölte a szabad város németiségének munkaprogramját. Eszerint Danzig politikáját a Harmadik Birodalomhoz hangolják. Négyéves gazdasági tervet dolgoznak ki, érvénybe lépnek a niurnbergi zsidótörvényeket, kötelezik a lakosságot, hogy iratkozzék be a nemzeti szociálista pártba, továbbá kérni fogják a Berlint Königsberggel összekötő autózstrada kiépítését.

KÉTSÉGESSE VÁLT A NÉGYHATALMI KONFERENCIA ÖSSZEHOZÁSA

(LONDON.) (Reuter.) A Daily Mail értesülése szerint az újabb négyhatalmi konferencia összehívásának jelen pillanatban szinte áthidalhatatlan akadályai vannak. Ezek közül az első a spanyol háború, amelyet előbb be kell fejezni. A második a francia-olasz ellentét. A lap véleménye szerint Daladier múlt napokban hangoztatott négyhatalmi konferencia-indítványa tehát korai volt, mert nemzetközi politikai körökben sokkal célravezetőbbnek tartják, ha majd Chamberlain fogja megtenni ezt az ajánlatot.

FELTÜNETKELTŐ TÁRGYALÁSOK BERLIN ÉS MOSZKVA KÖZÖTT

(MOSZKVA.) (Tass.) Dr. Schnurre, a német nemzetgazdasági minisztérium szakértője, aki Ribbentropot varsói útjára is elkísérte, most különleges megbízatással Moszkvába utazik, ahol értekezést igen nagy érdeklődéssel várják. Dr. Schnurre Moszkvában való tárgyalásai során állítólag a gazdasági kérdéseken kívül az ukrán-probléma is felszínre kerül, bár általában az a vélemény, hogy ennek a kérdésnek jelen pillanatban nincs nyomozható időszere. Dr. Schnurre moszkvai útja annál nagyobb feltűnést keltett, mert a német kormány részéről az erre vonatkozó előző híreket igen energikusan cáfolták.

A NÉMETORSZÁGI LENGYELZSIDÓK ÜGYE

(BERLIN.) A Németország és Lengyelország között lefolytatott tárgyalások és létrejött megállapodások alapján a Németországban élő, lengyel állampolgárságú zsidók, akiket jelenleg a határon tartanak kényszerlakhelyen, visszatérhetnek Németországba, ha rendezéssel ügyeiket. Ezek a zsidók engedélyt kapnak arra, hogy ingóságukat magukkal vigyék, értékeiket és készpénzüket viszont külön számlára pénztárcájukba elhelyezik. A likvidálás folyó évi július elsejéig meg kell történi. Jelenleg tárgyalások vannak folyamatban a két ország között, hogy ezek a lengyelországi zsidók vagyontárukat is kiszállíthassák Németországból.

A PÁPA FELHÍVÁSA FRANCO TÁBOROKHOZ

(PÁRIS.) A Havas ügynökség felhívása szerint XI. Pius pápa felhívást fog intézni Franco tábornokhoz, akit arra kér, hogy mint a nemzeti Spanyolország feje, legyen nagylelkű és tanúsítson emberséget, megértő magatartást a Franciaországba menekült napolári lakosokkal szemben, lehetővé téve részükre a hazájukba való büntetlen visszatérést.

JOBBOLDALI KORMÁNYT ALAKÍTT DALADIER

(PÁRIS.) Politikai körökben megerősítik azt a hírt, hogy Daladier francia miniszterelnök átszervezi kormányát, amelyet több jobboldali politikussal egészít ki, hogy ily módon a jobboldali világnézetet valló politikusoknak is alkalmat adjon a kormányzás munkájában való részvételre.

MUSSOLINI VISSZAUTASITJA A FRANCIA SAJTÓ TÁMADÁSÁIT

(LONDON.) Mussolini február elsején a feketehajós milícia megszervezésének 16. évfordulóján nagyszabású beszédet mond, amelyben élesen visszautasítja majd azokat a támadásokat, amelyek a francia sajtó részéről az utóbbi időben Olaszországot és az olasz hadsereget érték.

AZ ÚJ BUDAPESTI KÖVET HORTHY KORMÁNYZÓNÁL

(BUDAPEST.) Horthy Miklós, Magyarország kormányzója szombaton délután fogadta Pierre Guerlet-t, az új magyarországi francia rendkívüli követet, aki átadta a kormányzónak megbízólevelét és egyidejűleg bemutatta elődjének visszahívó levelét is.

AMERIKA A ZSIDÓSÁG VÉDELMERE KEL

(WASHINGTON.) Cordell Hull, amerikai külügyi államtitkár nyilatkozatot adott a sajtónak, amelyben kijelentette, hogy embertelenség tartja egyes államok részéről a zsidóság ellen fogantatott intézkedéseket. Bármenlyire is tiltakozzanak egyes államok az Északamerikai Egyesült Államok részéről álláspontja miatt, Amerika mégsem fogja soha véka alá rejtetni véleményét, mert őszinte barátja minden népnek, de Amerika barátságát és megértését ilyen intézkedésekkel nem lehet megnyerni, mert a maga részéről mindig lándzsát fog törni az emberiség bizonyos fajtája vagy neme ellen irányuló elnyomó törekvésekkel szemben.

ITALIA ÉRVÉNYESITENI FOGJA TERÜLETI KÖVETELÉSEIT (RÓMA.)

A Giornale d'Italia legutóbbi számában Gayda, a kiváló olasz publicista nagy feltűnést keltő cikket irt, amelyben erélyesen megcáfolja azokat a híreket, mintha Barcelona elfoglalása után, Itália vetette volna fel az újabb négyhatalmi értekezlet összehívásának tervét. A Duce álláspontja változatlan és megrendíthetetlen. Olaszország területi követeléseit, amelyek tényleges állapotok és jogi helyzeten alapulnak, semmiben sem befolyásolja a spanyolországi helyzet és ezeket a jogos igényeket Olaszország korlátozás nélkül kívánja érvényesíteni. A spanyol-kérdésben pedig a Ducenak az a felfogása, hogy a spanyol nép önállóan rendelkezik jövő sorsa felett. Olaszország teljesen feleslegesnek és időszerűtlennek tartja a négyhatalmi értekezlet összehívását.

CSEHSZLOVÁKIA 70.000 PENGŐ KÁRTÉRITÉS AJÁNLOTT FEL MAGYARORSZÁGNAK

(PRÁGA.) Krno meghatalmazott miniszter, a cseh miniszterelnök állandó helyettese, hivatalos nyilatkozatot tett, amely szerint Csehszlovákia a maga részéről a legösszintébb jóviszonyt kívánja fentartani Magyarországgal. Örömeinek adott kifejezést, hogy a munkácsi és a többi határcidenseket is békés megegyezéssel lezárták. Kijelentette azt is, hogy Csehszlovákia a maga részéről 70.000 pengő kártérítést ajánlott fel Magyarországnak a tűzvédelmi lövegektől megsérült munkácsi színház és templom helyreállítási költségeinek fedezésére.

„Nem vigasztalan a jövő”

(BIRMINGHAM.) (Reuter.) Chamberlain miniszterelnök, az Ékszerész Szövetség megalapításának 44. éves évfordulóján, a tiszteletére rendezett banketten, hosszabb, közel másfélórás beszédet tartott, amelyben kitért Anglia belső és Európa külpolitikai helyzetére.

— Mit mondhatnék válaszul a szeretet ama megnyilvánulására, amivel engem itt fogadtak, — kezdte beszédét a miniszterelnök. — Szeretném, ha megfelelő szavakat találnék, olyanokat, amelyek illenek a mai rendkívüli súlyos helyzethez. Talán mondanom sem kell, hogy a brit kormányfő felelőssége ma nagyobb, mint valaha is volt. De az olyan fiatal ember, mint én, nyugodtan vállalhatja ezt. (Nagy derűtlenség.) Ezt azért mondom, mert szülőföldem beigazolta, hogy minden körülmény között helyt áll Nagybritánia védelmében és én ennek a földnek egy örökké fiatal tagja maradok. Egészen a legutóbbi időkig állandóan arról beszéltek, hogy gazdasági és politikai téren mindenütt nagy visszaesések mutatkoznak. Ezt annak a politikai feszültségnek lehet betudni, amit ma le tudadni nem lehet. A politika pedig tudvalevőleg, mindig együtt jár a gazdasággal és ha a gazdasági nehézségeket meg akarjuk szüntetni, akkor el kell tüntetni a politikai hátrányokat. Engem rendkívül szemrehányással illettek a müncheni egyezményért, pedig én semmi okot sem látok arra, hogy ezért engem kárhozzatni kellene. A háború borzalmas, a mai háború pedig mindennél borzalmasabb lenne.

Kritikusaim nem is tudják, hogy mit jelent a háború felidézésének felelőssége. Az ő tájékozatlanságuk azonban nem lehet mérvadó számomra és amit tettem, azt tettem legszentebb meggyőződésem szerint. Hiszem és vallom, hogy a békét signor Mussolini nélkül megvalósítani nem lehetett volna. (Óriási taps.) Sokan korhóltak azért, hogy Rómába utaztam. De csak azok bíráltak, akik nem akarták megérteni az ideológiát és pártpolitikai elvakultság miatt a kölcsönös együttműködés szükségességét. Azt mondták rólam, el fogom árulni Franciaországot és amikor csalódtak, akkor azt mondták, nem csináltam semmit. Ezeknek csak azt mondhatom, sokkal jobb barátságban váltam el Mussolinitól, mintsem reméltem volna. A Rómában engem váró olasz nép tetszésnyilvánításai igazolták, hogy a fasiszta Olaszország őszintén kívánja a békét. Ugyan így kívánja ezt Franciaország és Németország is. Apolni kell tehát a népek egymásközötti barátságát. Nekünk éreztetniük kell, hogy nem a legyőzhetetlen Anglia áll velük szemben, hanem az ember, aki embernek tekintik ellenfeleit is. Ilyen módon, kiküszöbölhetjük az örökös gyanakvást és bizalmat teremthetünk, amely az örök béke elengedhetetlen feltétele. Az is szent meggyőződés, hogy Anglia külső és belső viszonyait csak akkor tudjuk javítani, ha béke van. Ám de azt is tudom, hogy két ember kell ahhoz, hogy békét kössön, de egy ember is elég ahhoz, hogy háborút okozzon. Hazámnak tehát törekednie kell arra, hogy felké-

szüljön erre az igazán nem kívánatos eshetőségre is. Fegyverkezési kiadásaink eddig alacsonyak voltak. Nagy erőfeszítésekkel lehetővé tettük azonban, hogy önvédelmünk biztosítására megfelelő programot dolgozhassunk ki. Víz haderőnk a múlt esztendőben 130.000 tonnával növeltük. Ez az év 150.000 tonnát fog hozzácsatolni a meglévőhöz. Légi fegyverkezésünk ki-elégítő, mert 1938-ban 25.000 önkéntes jelentkezett. Véleményem szerint a legszükségesebb a léghaderőnk tükéletes megszervezése. Ebben is hiányosak voltak felszerelésünk. Mi felismertük és pótoltuk azt. Magam is megvizsgáltam és tapasztaltam, hogy a felszerelés és az emberanyag elegendő. Most pedig kitérek multheti rádióbeszédemre. Nem azért toboroztam, mert háborút akarok, hanem kizárólag azért, hogy védekezni tudjak. Feladatom: az önkéntesek nevelése.

„CSAK A VÉDEKEZÉSBEN ERŐS NEMZETEK ÁLLJÁK MEG HELYÜKET”

— Meggyőződés, folytatta a miniszterelnök, — hogy csak azok a nemzetek tudják megállni a mai néhez viszonyok között helyüket, akik a védekezésben is erősek. A mi jelszavunk a védekezés, de megalázkodás nélkül. Beszédemet a külpolitikának és a védekezés gondolatának szenteltem. Nagyon sajnálom, hogy a védekezésre annyi pénzt kellett fordítanunk, mert hiszen azokat az összegeket lelkiismeretfurdalás nélkül adtam volna az általános szint feljavitására. Egyik elődöm, a Nagy Pitt ugyanezeket mondotta és ugyanugy békét akart, mint én. Mégis borzalmas háborúba sodródott és még azt sem érthette meg, hogy gyönyörködjek hazája győzelmében. Remélem és hiszem, hogy reám nem ez a sors fog várni, mert úgy gondolom, hogy a felelős vezetők rájönnek arra, hogy a békét veszélyeztetni az, aki az erőszakon alapon való békét követeli. (Nagy helyeslés.) Itt utaltam Roosevelt elnök nemrég elhangzott szavaira és annak a reményemnek adok kifejezést, hogy a világ felelősei között senki nincs, aki az erőszakon alapuló békét akarná kieroszakolni. Hitler vezérrel és kancellárral együtt vallom és hiszem azt, hogy nincsenek olyan problémák, amelyeket békés tanácskozás útján megszüntetni nem lehetne. Ezért csak azt mondhatom: Mindenki nézzen olyan nyugodt biztonsággal a jövő elé, mint én, mert hitem szerint az nem súlyos és nem vigasztalan.

Chamberlain miniszterelnök beszédét, amelyet a német, olasz, svéd, dán, norvég, északamerikai, jugoszláv és magyar rádióleadók közvetítettek, óriási tetszéssel fogadták.

Sulyos forgalmi baleset a Mihai Viteazul-tér előtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Sulyos kimeneteli forgalmi baleset történt tegnap este fél 10 óra tájban a Regele Ferdinand uti vashid közelében. Az 538. Clj. rendszámú autóbussz a vasútállomás felől az Unirii tér felé haladt, amikor a 456 Clj. jelzésű gépjármű bérkocsij nagy sebességgel futott ki a Baritiu utcából, amelynek vezetője a közelgő teherautót nem vette észre és ennek következtében összeütköztek, az autóbussz pedig egyidejűleg elgázolta Gersi Éva Marasesti ucca 25. sz. alatt lakó 27 éves leányt, akit sulyos sérüléssel szállítottak be a klinikára. Az összeütközés következtében mindkét jármű, de különösen a taxi sulyosan megrongálódott. A forgalmi szolgálatot teljesítő rendőr, miután a sulyosan sérült leányt másik gépkocsival a klinikára szállította, a gázoló sofőrt előállította a központi rendőrségre, ahol a karambol ügyében megindult a vizsgál-

Az olasz király és a bolgár cár szemeláttára zuhant le a katonai repülőgép, amelynek pilótája szörnyethalt és három embert megölt

(RÓMA.) Megrendítő repülőgép szerencsétlenség történt a guidonai katonai repülőtéren, Viktor Emanuel olasz király és császár, valamint a nála látogatásban lévő Boris bolgár cár szemeláttára. Olasz katonai repülőgépek ajakorlatoztak, miközben az egyik vadászrepülőgép lezuhant a parancsnoki épület tetőzetére. A repülőgép benzintartálya felrobbant és lángborította az egész épületet, amelyet csak nehezen tudták megmenteni a gyorsan továbbterjedő

lángok pusztításától. A pilóta szörnyethalt. A lezuhant repülőgép halálra sebezte a parancsnoki épület egyik tisztjé selőjét és takarítónőjét. Egy másik nőszemély pedig sulyosan megsebesült. Történetesen éppen a borzalmas szerencsétlenség pillanatában jelent meg a parancsnoki épület előtt Viktor Emanuel olasz király és császár, valamint Boris bolgár cár és a két ualkodót mélyen megdöbbentette a szerencsétlenség látványa.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelligés és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

ADÁS-VÉTEL

RÖVID keresztúros zongorát vennék. Str. Greceanu 19. (959)

ELADÓ egy bécsi gyártmányú zongora. Str. Greceanu 19. (960)

HÖLGYFODRÁSZAT a város legforgalmasabb helyén eladó. Levelet a „Jóestét” kiadóhivatalába kérek „Jó márká” jellegre. (1006)

ELADÓ lebontásra szánt istálló kb. 26 ezer elsőosztályú téglá, 6000 cserép, fa és egyéb anyag. Ért.: dr. Odestianu ügyvédnél, Str. Reg. Maria 48. (886)

ELADÓ egy telek 2 szoba, konyha és 1 szoba, konyha. Str. Salcám 16. Kétvízközt. (1024)

RÁDIÓ, új típusú, 4 plusz 1 lámpás, eladó. Cal. Reg. Ferdinand 71, hátul az udvarban. (1030)

KÜLÖNFÉLÉK

KERESKEDELMELI megbízásokat, jobb cikkeken képviselést, incassót vállal (Jutalékra) Biroul Frenkel, Turda. (V4106)

NEMET nyelvet biztos sikertel, akadémiái és egyetemi anyagot írt tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

KÖNYVELES TANFOLYAM Falk Dezsőnél, Cal. Regele Ferdinand No. 3a. (8456)

KÉT rend új férfiruha, magas termetre, eladó. Str. Rudeanu 10.

KIADÓ LAKÁS

SZOBA, konyhás lakás speizzal azonnalra kiadó, Greceanu ucca 9. Iliescunál. (970)

SZOBA, konyha kiadó. Str. Axente Sever 27. (896)

ÜZLETHELYISÉG, egy szoba, konyha kiadó. Cal. Regele Ferdinand 49. (1020)

ÜZLETHELYISÉG lakással azonnalra kiadó. Str. Maramuresului 9. Erdéklődni 2-4-ig.

ÁLLÁST KAPHAT

KERESEK megbízható szerényigényű gazdaasszonyt, egyedülálló idősebb birtokos urnak. Ajánlatok: Sztan János, Gilau névre küldendők. (v T1839)

Rádió

HÉTFŐ, január 30.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádió-híradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadó. 13: Időjelzés, időjárásjelentés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Sporthírek. 14.30: Lemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Lemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Bemutatók. 18.40: Hangverseny. 19: Időszervi anyag. 19.15: Divatos lemezek. 20: Felolvasás. Hírek. 21: Felolvasás. 21.30: Rádiózenekar. 22: Hírek. 22.15: Jianu fuvolaművész hangversenye. 22.40: Gutzianu Emilia énekesnő hangversenye. 23: Hírek. 23.15: Hangverseny a katonai kaszinóból. Hírek német és francia nyelven. Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hangmezek, énekek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Balalajkazenekar. 13.30: Hírek. 14.30: Zenekar. 15.35: Hírek. 17.15: Diák-féltóra. 18.10: Hegedűszámok. 18.40: Előadás. 19: Hangmezek. 19.50: Szalézi Szent Ferencrend, előadás. 20.20: Cigányzene. 21: Az író visszaköltözik a időbe, beszélgetés. 21.35: Zenekar. 22: Hírek. 23: Szalonötös. 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 24: Hírek angol és francia nyelven. 24.10: Cigányzene. 1.05: Hírek.

LISTA DE PLATA

(Betegségélyző), valamint az új illetékek kiszámítási táblázata

BOROS Papírkereskedésben Cluj.

Vállalatok figyelmébe. Mérlegek, közgyűlési meghívók és egyéb közlemények pontos, határidőre való megjelentetését a Monitorul Oficial Corespondenta Economica, Buletinul Bancar, Buletinul Justitiei hivatalos lapokban, valamint az ország összes lapjaiban felelősség mellett intézi a Rudolf Mosse service. Cluj, Calea Marechal Foch 4.

Románia ismertetésével foglalkozik az „Illustrazione Italiano” ünnepi száma

(RÓMA.) Olaszország egyik legnagyobb hetilapja az „Illustrazione Italiana” legutolsó számát Románia ismertetésének szenteli. Több mint 30 oldalon, 140 művészi kivitelű színes képekben mutatja be olvasóinak az országot és közli az ismertetés elején Öfelsége, II. Károly király és fia: Mihály nagyvajda arcképét. A lap részletesen foglalkozik a mai Nagyrománia történelmével és mindazokkal az eredményekkel, amelyeket elért, olyan cikkeken, amelyeket az olasz közélet előkelőségei írtak. Solmi igazságügy-miniszter a „Róma gondolata” című cikkében foglalkozik a mai Romániával és megállapítja, hogy a mai Románia területén megmaradt a hajdani római ősök minden jellemvonása és ilyen módon párhuzamosan fejlődött ki a nemzeti gondolat Olaszországban és a román területeken, Amadeo Gianini nagykövet „Az olasz-román gazdasági összeköttetések” címmel írt cikket. Ugyancsak nagyobb terjedelmű cikket írt Romániáról Buricelli szenátor, Lugli történelmtudós, aki Daciának római jellegét bizonyítja. Franco Trandafilo, a román altalaj kincseiről írt, míg más cikkek a népművészettel, irodalommal, az egyházi élettel és egyéb kulturális kérdésekkel foglalkoznak. Külön cikk ismerteti az országór mozgalmát, a társadalmi szolgálatot s méltatja azoknak megteremtőjét: Siorovici őrnagyot és Gusti egyetemi tanárt. Olaszország volt bukaresti nagykövete: Ugo di Sola a romániai olasz kulturintézetek tevékenységével foglalkozik. Mindezek

alapos és kimerítő tájékoztatást adtak az ország mai helyzetéről és nagy sikert arattak az olasz olvasókörökben, amelyek lelkesedésére és megértésére jellemző, hogy a lap diszkiadását már az első pillanatokban szétkapkodták.

Egy király, aki tanítónak álmodta magát

(RÓMA.) A „Piccolo della Sera” című lap cikket közöl „Egy király, aki tanítónak álmodta magát” címmel, amelyben II. Károly király Öfelsége-nek tevékenységével foglalkozik. A cikk szerzője megállapítja, hogy a rend és a fegyelem azok a főjellemvonások, amelyek Öfelsége tevékenységét jellemzik és amelyek minden ténykedésében megnyilvánulnak. Mint a tanár vezetési tanítványait, ilyen módon kormányozza és vezet alattvalóit a bőség és boldogság útján, biztosítván a hazának azt a jövőt, amelyet megérdemel. A cikk írója továbbá hangsúlyozza Öfelsége nagy munkaszeretét és munkabírást:

— Öfelsége nem ismeri a pihenést

— írja. — Minden pillanatát az ország vezetésének a munkás és földművesréteg felereselésének szenteli. Trónralépe és tevékenysége Romániát a nyugati, modern államok közé emelte.

A cikkíró ezután arról a rendről és lázas tevékenységről beszél, amely a királyi palotában uralkodik, majd igen szerencsés körülménynek mondja azt a módot, ahogy II. Károly király fiát, Mihály nagyvajdát nevele.

Távollétében ítélik meg a váltóhamisító Halliarszky Ernő rádióügynök felett

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Közel egy éve — mint megírtuk — a kolozsvári ügyészség több rádiókereskedő feljelentésére letartóztatta Halliarszky Ernő kolozsvári ősjogászt, akiről kiderült, hogy rádióügynöki minőségében súlyos visszaéléseket követett el. Halliarszky — a feljelentések szerint — a reábizott rádiókészülékeket készpénzért adta el és a cégeknek, mint részletüllettel számolt el, hamisított váltót adva be biztosítékul. A részleteket Halliarszky fizette az állítólagos adósok nevében, amíg végül pénzzavarában egy részlettel adós maradt, mire minden kiptant. A rádiós-cégek kára meghaladja a negyedmillió lejt.

Ne szólj szám, ne ladj felelem:

A német-csehszlovák viszály utóhangjai a kolozsvári katonai törvényszék előtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A VI. hadtest 1938. szeptember 24-én kibocsátott II. számú rendeletének egyik szakasza a következőképpen hangzik:

„Büntetendő minden olyan természetű megnyilatkozás, amely annak a feltevése volna, hogy a román állam határai rövid időn belül módosulást szenvedhetnek.”

Ez abban az időben jelent meg, amikor forrponjtán állt a külpolitikai helyzet és amikor az emberek nem gondolták meg azt, amit beszélnek. Kis politizáló csoportok alakultak, a külügyi kérdéseket feszegették és ezért kellett az államnak hathatósan közbelépnie, hogy lecsillapítsa az izgatott kedélyeket. Mégis sokan voltak, akik ezt a rendeletet nem vették figyelembe. Meggondolatlanul kiejtett szó, kétértelmű kijelentés és máris megindult ellenük a II. számú hadtestparancsnoki rendelet negyedik szakasza alapján az eljárás.

A jegyző meglátogatta a szövetség vezetőit

Igy történt ez többek között Kovács Imre és Kiss János biharmegyei Aklós

lakos azt a megjegyzést tette, hogy miért nem hallgatja a tanító a bukaresti rádiót? Faragó Károly ekkor állítólag azt felelte volna, hogy azt az állomást fogja, amelyiket éppen akarja, mert négy nyelven beszél és öt abban senki sem tudja megakadályozni. A katonai törvényszéki tárgyalás folyamán az ügyész kérte Faragó megbüntetését, nem a kiállításáért, amit tett, hanem azért, mert módot adott több lakosnak arra, hogy rádió a budapesti híreket hallgathassák. A bíróság ennek alapján a tanítót egyhónapi elzárásra ítélte.

Aki mindenről „jól van értesülve”

A nyugtalan időknek igen jellegzetes alakja volt az, aki „mindenről jól volt értesülve”. A legilletékesebb egyéneket nevezte meg híreinek forrásaként és egyre-másra szállította a leglehetségtelenebb feltevéseket, amelyek igen nagy mértékben hozzájárultak ahhoz, hogy felkavarják a közönség nyugalmát. Ilyen természete volt Kigyósi Csab, Bihar közönségbeli lakosnak is, aki néhány falubelije előtt fantasztikus kijelentéseket tett, majd pedig azzal erősítette meg állítását, hogy azt Adler Jenő aljegyzőtől hallotta. Az egyik kíváncsiságos felkereste az aljegyzőt és elmondotta neki a hallottakat. Az aljegyző ekkor szó nélkül a csendőrökért sietett. Kigyósi letartóztatták és a katonai örvényszék II. számú rendeletének 4. szakasza alapján 6 hónapi elzárásra ítélte.

Hasonlóképpen járt Savadi Imre Bája közönségi lakos is, aki fantasztikus kijelentéseket szintén 6 hónapi elzárást kapott.

Súlyos visszaélések miatt letartóztattak két fővárosi ügyvédet

(BUCURESTI.) (Rador.) Az ilfovi törvényszék királyi ügyész elrendelte Alexiu és Praporgescu állami ügyvédek letartóztatását. A két állami megbízással rendelkező ügyvédnek ugyanis az volt az utasítása, hogy a beszarabiai orosz bankokat ellenőrizték és szükséghez képest felszámolják azokat. Munkálataik során — az eddigi megállapítások szerint — több, mint tízmillió lej jel károsították meg a kincstárt. A nyomozás feltevése szerint valószínűnek látszik, hogy még egyéb súlyos visszaélések is terhelik a két ügyvédet.

Rablók támadták meg és gyilkolták meg a hidegszamosi gazdálkodót

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Vasile Oltean 52 éves hidegszamosi gazdálkodó csütörtök reggel ügyeinek elintézése végett a közeli Gyalu községbe igyekezett. Két kilométerre a községtől ismeretlen tettesek megtámadták, meggyilkolták és elrabolták a nála lévő 2500 lejt. A csendőrségnek az a feltevése, hogy a gyilkosságot kóbor cigányok követték el, akiknek kézrekerítésére megindították a nyomozást.

Eltiltottak hat romániai orvost gyakorlatiá foglaltatótól

(BUCURESTI.) Az orvosi és gyógyszerész oklevelek nagyszabású hamisításának ügyében a hatóságok erélyesen folytatják a vizsgálatot és megindították az eljárást mindazok ellen, akik Kanevici közbenjárását vették igénybe, bár tudták, hogy a részéről adott iratok hamisak. A hatóságok felfüggesztették orvosi gyakorlatuk folytatásának jogától dr. Róth Sándor nyárádrémetei orvost, dr. Paceff Petre bazargici, dr. Czöndik Miklós orvost, aki időközben Romániából Amerikába vándorolt ki, dr. Schechter Oszkár maramarosszigeti, dr. Schwartz Árpád, a szatmármegyei Nagyszokond községbe való orvost.

Reuter jelenti:

(TEHERÁN.) Az iráni trónörökös és Faruk egyiptomi király húgának esküvője április 22-én lesz a történelmi nevezetességű teheráni Golestan palotában. Az esküvőn meg fog jelenni Faruk király és az arab emírek nagy küldöttsége is. Te-kinttel Faruk kalifává való kikiáltására, a házasságnak igen nagy politikai jelentősége is van.

(STOCKHOLM.) Sköld nemzetvédelmi miniszter kijelentette, hogy Svédországnak olyan nagymennyiségű élelmiszerkészlete van, hogy éveken át el tudja látni lakóit, a legszigorúbb blokádnál is. (BRESLAU.) A Wien-Breslau közötti stratégiai autótut márciusban kezdik építeni. Ez az út, mint tudvalevő, Csehszlovákián fog jórészt keresztül vezetni és ezért nemzetközi jellege van.

(MOSZKVA.) Hivatalosan cáfolják, hogy Litvinov betegszabadságot kért volna és külföldre akarna utazni.

(RANGOON.) A brit alkirályi hivatal szigorú rendeletet adott ki, amely szerint a karhatalmi csapatoknak a jövőben szabad a pagodákba menekült sztrájkvezéreket is elfogni. Eddig az oda menekülteket ugyanis nem üldözhették. A rendelet kiadására a sztrájk veszedelmes mérvű terjeszkedése szolgálhatott okot.

(KAIRO.) A „Siebel FH. 104” gép tegnap átrepülte a rendkívül nehéz vonalat a Taurus hegységen át. A gépet Alexandriában hivatalosan fogadták és pilótáit nagy ünneplésben részesítették.

(MOSZKVA.) Az Izvesztja hivatalosan közli, hogy a Pravda főszerkesztőjét, Kozlovot, valóban letartóztatták. A letartóztatást Berije GPU főnök személyesen hajtott végre.

(SANGHAI.) A hangcsau polgármester ellen ismeretlen tettesek revolveres merényletet követtek el. A hatóságok a merénylet hátterét politikai okokra vezetik vissza.

(TOKIO.) Hivatalos jelentés szerint a kiucsuai bányakatasztrófa áldozatainak száma 92. A szerencsétlenséget idő előtt felrobbant dinamittőlény okozta.

(LONDON.) Angol repülőszakértők előtt bemutatott egy magyar mérnök találmányát, a golyóbiztos benzin-tankot. A bemutatón kiderült, hogy a benzinnel töltött tank a legerősebb gépfegyvertűben sem explodált. A bizottság megindította a tárgyalásokat a találmány megvételére.

(NEWYORK.) New-England, Newyork és Pennsylvania államok felett heves hó viharok tomboltak, amelyek a forgalmat és megakadályozták. Pennsylvaniából 27 halálos áldozatot is jelentenek.

(DEVONPORT.) Az Anglia felett tomoló vihar következtében beomlott Devon portban egy kétemeletes ház. A katasztrófa két halálos áldozata van.

(SALZBURG.) Hitler kancellár rendelkezése alapján átépítik és megnagyobbítják a salzburgi ünnepi játékok színházát.

(ERSEKÚJVÁR.) Dr. Obtulovics ügyvéd vezetése alatt megalakult a magyarországi tótok politikai párta. Az első gyűlést február 12-én fogják megtartani.

(LONDON.) A munkanélküliek csontvázal készítettek fekete zászlókkal vonultak végig a City fűtővonalain és táblákat hordoztak körül, ezzel a felirással: Nem-sokára csontvázá tesz bennünket az éhség!

(GLASGOW.) Dr. Peter Alexander új Shakespeare monográfiát írt „Shakespeare Life and Art” cím alatt, amely óriási fel-tűnést keltett, mert eddig teljesen ismeretlen adatokat tárt fel a nagy drámaíró életéből.

Diana sósborszes visszaadja ruganyos ságát.

— Mérsékelték az IAR panamista vezérigazgatója és mérnöke büntetését. Bucurestiből jelentik: A katonai törvényszék többnapos tárgyalás után most hirdetett ítéletet Petre Carp mérnök és Lascu vezérigazgató bűn-ügyében, akiket a brassói IAR repülő-gépgyárnál elkövetett súlyos vissza-élésekkel vádoltak. Carp Petret — mint ismeretes — az elsőfokú hatóság két évi, Lascu pedig egyévi börtönre ítélte. Az elítéltek felelősek és a most megtartott felelősségi tárgyaláson a felsőbb katonai törvényszék Petre Carp büntetését egyévi és hat-hónapi börtönre, Lascu vezérigazgató büntetését pedig 10 hónapra szállította le, beszámítva mindkettőjük büntetését egyévi és hathónapi börtönre, Lascu vezérigazgató büntetését pedig 10 hónapra. A verdikt alapján Lascu mér-nököt azonnal szabadlábra is helyezték, míg Petre Carpnak még 3 havi büntetését kell kitöltenie.

Felmentették a váltóhamisítással vádolt magántisztviselőt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Erdősi Ja-kab kolozsvári magántisztviselő állt tegnap a kolozsvári büntügyi tábla előtt. Az ügyészség váltóhamisítás miatt emelt vádat ellene és a törvényszék ezért félévi fogházra ítélte. A magán-tisztviselő a vád szerint 14.000 lejes váltó alá hamisította Kiss András rokonának a nevét, amit azután leszámított az egyik kisebb banknál. A rokon idő-közben meghalt és a váltóról kiderült, hogy hamis.

A büntügyi táblához felebbező vádlott több tanu kihallgatását kérte, akikkel azt akarta bizonyítani, hogy az elhalt Kiss Andrásnak tudtával és szóbeli be-leegyezésével írta alá a váltót, nem pe-dig bűnös szándéku hamisítás történt. A büntügyi tábla a tanukat kihallgatta, akik igazolták Erdősi állításait. Dr. Molnár ügyvéd védőbeszédé után a tábla meghozta ítéletét, amellyel a vádlottat felmentette a vád és annak minden kö-vetkezménye alól.

A magyar himnuszt akarta huzatni a cigánnyal: hathónapi elzárást kapott

(CLUJ KOLOZSVÁR.) Junius 6-án szemmel láthatólag ittás ember tért be a tordai Central vendéglőbe. Italt ren-delt, majd pedig néhány ott lévő ven-déggel együtt iddogni kezdett. Egy és fél liter cujkát fogyasztott el a há-romtagu társaság, aminek következmé-nye az lett, hogy virágos jökevdük ke-letkezett. Énekelni kezdtek, majd az egyik vendég: Horváth Gyula rákiál-tott a cigányra, hogy huzza el neki a magyar himnuszt. A cigány természe-

tesen nem engedelmesskedett neki. Ek-kor arra kérte, hogy játsza el a prole-tár-indulót. A cigány most is tagadó vá-laszt adott. Horváthnak izgága maga-tartása arra indította vendéglő tulaj-donosát, hogy rendőrt hozzon. Eljárás indult Horváth ellen, aki a katonai tör-vényszék elé került. Kihallgatása fo-lyamán ittasságával mentette bűnét, védekezését a katonai törvényszék csak részben látta beigazoltnak és 6 hónapi elzárással sújtotta.

Élelmiszert és gyógyszereket küldött Argentína, Panama és Japán a chilei földrengéssújtotta területekre Járvány fenyeget a katasztrófa vidékén

(SANTIAGO DU CHILE.) A földren-géssújtott terület arányú méreteiről egyre újabb jelentések érkeznek. Ezek szerint Chilon város, amelynek közel 50.000 polgára volt, szinte teljesen elpusztult. Lakosságának több, mint 60 százaléka vesztette életét az irtózatoss katasztrófa során. Hasonló a helyzet Cautceu, vala-mint Longovi városokban is. A roppant tömegű hullák eltemetése nagy nehézsé-get okoz. A kormány megtett minden intézkedést az esetleges járvány meg-fékezésére.

Valparaisoból jelentik, hogy Afuro

köztársasági elnök meglátogatta a ka-tasztrófasújtott vidéket és elismerését fejezte ki a chilei hatóságoknak ember-feletti munkájukért. Ugyanakkor a chi-lei kormány köszönő táviratot intézett az argentin köztársaság elnökéhez, mert Buenos Airesből két vasuti sze-relvény élelmiszert indítottak utnak. Köszönő táviratot küldöttek Panamába is, ahonnan két szerelvény orvosi köt-szert és szermokokat küldöttek Chilének, továbbá a japán kormány, amely egy hajórakomány élelmiszert indított utnak.

Levetette magát az iskola II. emeletéről a szatmári diák

(SZATMÁR.) Megrendítő öngyilkos-ság történt a városban, amelynek szin-helye a Str. Avram Iancu ipariskola volt. Eleade Grozescu, az iskola VIII. osztályának hallgatója levetette magát a második emeletről és a kihívott men-tők igen súlyos állapotban szállították kórházba. Itten néhány pillanatig ma-gához tért, amely idő alatt a rendőrség embereinek elmondotta, hogy azért kö-vette el tettét, mert a családja magára hagyta, nem voltak hajlandók tovább taníttatni, nem küldték el neki a tan-

díjat, amiért az a veszély fenyegette, hogy kiteszik az iskolából.

A kezelőorvosok véleménye szerint, csak a csoda mentheti meg az életnek. Ebben az esetben is élete végéig ny-morék marad. Az esés következtében ugyanis olyan erővel zuhant le, hogy eltört lábszárcsontjai keresztülfúrták a lábán a bőrt és harisnyáin hatoltak ki. Súlyosan megsértette a gerincoszlopát is, ami hosszú időre, talán egész életé-re mozdulatlanságra fogja kárthatni.

— Értékes munkát fejtett ki a Ro-mániai Társadalmi Intézet. Bucuresti-ből jelentik: A Romániai Társadalmi Intézet tegnap este tartotta közgyűlést Gusti professzor elnökletével. Résztvet-tek: Antonescu, Raducanu, Banu, Bu-sila, Costin, Djuvara, Pintescu, Gheorghescu, Jonescu és Virgil Madgearu professzorok. Gusti elnök beszámolójában ismertette a Román Társadalmi Intézet működését és bejelentette, hogy az intézmény a Romániai Társadalmi Intézet érdekkörébe került. A közgyűlésen felszólalt Madgearu és Raducanu volt miniszterek is, akik utal-tak arra, hogy az intézmény tevéken-ségével nagy mértékben fokozta Ro-mániában a szociális szellemet és tevé-kenységével ösztönzőleg hatott a szo-cióális jellegű kormányintézkedések meg-tételére. Gusti professzor viszont öröm-mel állapította meg, hogy az intézet vezetői és tagjai között a legharmóniku-sabb a kapcsolat és ezzel az intézet zá-róközgyűlése véget is ért.

— HÉTEZER LEJ PÉNZBÜNTETÉS A CSÁRDÁSÉRT. Turbure Ioan maros vásárhelyi törzsörömester junius 2-án es-te arra lett figyelmes, hogy az „Orosz-lán” vendéglőből magyar nótá hangjai szüremlenek ki. Minthogy a város la-kosságát rendeletileg hívták fel arra, hogy magyar nótákat ne énekeljen nyíl-vános helyiségekben, az örömester belé-pett a vendéglőbe és ott felszólította Bakos Ferenc és Hodor Béla vendége-ket, hogy fejezzék be mulatozásukat és tiltsák meg a cigánynak, hogy továbbra is magyar nótákat huzzon. Későbbben jelentést tett az esetről feletteseinek. Bakos és Hodor ellen eljárás indult. A tegnap megtartott katonai törvényszéki tárgyaláson Bakost 3000 lej, Hodor Bé-lát pedig 1000 lej pénzbüntetésre ítél-ték. Marosvásárhelyen történt az is, hogy Stanciu Eduard ezredes magyar zenét hallott játszani Benedek József vendéglőjében. A korcsmáros ellen el-járás indult és a katonai törvényszék 3 ezer lej pénzbüntetésre ítélte.

— UJABB KÉT GYILKOSSÁGOT VALLOTT BE A BRAILAI TÖMEG-GYILKOS. Brailából jelentik: Még élénken emlékeznek az olvasó arra a hatszoros rablógyilkosságra, amelyet az egyik pékműhelyben Andrei Berila elkövetett. Rövid ideig sikerült csak bujkálnia a gyilkosnak a rendőrség elől, hamarosan kézrekerítették és 20 évi kényszermunkára ítélték. A börtönben Berila újabb gyilkosságokról tett em-lítést, amelyeknek ügyében megindult a vizsgálat. A napokban ismét jelentke-zett a nagyenyedi börtönigazgatósá-gánál a tömeggyilkos és elmondta, hogy még két, Brailában elkövetett gyilkosság is terhelte lelkiismeretét. Val-lomása szerint Grigore Adiu nevű tár-sával együtt meggyilkolta Bedrostan éjjeli őrt, aki az egyik szénaraktár szol-gálatában állott, továbbá egy lengyel alattvalót, akinek nevét nem tudja. A tömeggyilkos meglepő vallomásával kapcsolatban a hatóságoknak az a felte-vésük, hogy azok csak fantázia szülé-ményei. Minden valószínűség szerint Berila unta magát a börtönben és ilyen módon kerestett alkalmat arra, hogy Brailába szállíthassák, azt remélvén, hogy utközben sikerül megszöknie.

— HALÁLOSAN MEGSÉRÜLT A ROBOGÓ AUTÓBUSZBÓL KIZUHANT KISFTU. Brassóból jelentik: Megrendí-tő autószerencsétlenség történt, amely-nek ügyében a rendőrség folytatja a vizsgálatot. Társas gépkocsi nagy sebes-séggel rohant a város főútcáján. Az autóbusz utasai között volt Radulescu repülőgyári munkás felesége 2 gyer-mékével. Az asszony a sofőrrel szomszédos helyen ült, a kisebbik gyermekét ölében tartva, míg nagyobbik gyermeke az autó ajtaja mellett állott. Valószínű, hogy az ajtó zárószervezetének elrom-lása miatt a gépkocsi ajtaja hirtelen ki-nyílt és a közelben álló szerencsétlen gyermek nagy lendülettel az ucca köve-zetere zuhant. Halálos sérüléseket szen-vedett. Kórházba szállították, de meg-mentésére nincs remény.

— ROMÁN SZÖVETKEZETEKET LÉ-TESITENÉK A SZÉKELYFÖLDÖN. Bucurestiből jelentik: A Hitelszövetke-zetek Nemzeti Intézete — mint ismeretes — elhatározta, hogy a Székelyföldön a románosság támogatása érdekében nagyszabású mozgalmat indít. Ebből a célból nemrég Szepsiszentgyörgyön a székelyvidéki prefektusok és a szövetke-zetek vezetőinek bevonásával értekez-letet tartottak, amelyen résztvettek Pe-tre Garboviceanu, a Szövetkezetek Nem-zeti Intézetének kormánybiztosa is. Az értekezleten megállapítást nyert, hogy a Székelyföldön a románosság körében a szövetkezeti mozgalom még csak most kezdődött meg, a működő szövetkeze-tek legtöbbje kisebbségi jellegű, miért is szükségesnek tartják, hogy a román-ság részére erdő és kőbányakitermelő szövetkezeteket létesítsenek, fogasztási szövetkezeteket, népbankokat, hogy ezek az intézmények megfelelő ver-senyt vehessenek fel a kisebbségi szö-vetkezetekkel. Fejlesztéssé a székely vidékeken a román háziipart és módot, lehetőséget nyújtsanak a mezőgazdasá-gi és faipari román termék kedvező ér-tékesítésére.

— Katonai törvényszék elé került két régi magyar zászló miatt a refor-mátus pap. A múlt év szeptember 6-án jelentkezett Alsógárd alsófehérmegyei község birájánál Padureanu Floreanál, a református egyház kurátora: Szilá-gyi Sándor. Elmondotta, hogy Tokos Jenő református pap két régi magyar zászlót bizott gondjaira, amit szeretne a hatóságoknak beszoigáltatni. A bíró átvette a zászlókat és a község házá-n elhelyezte azokat. Tudomást szerzett azonban erről a község csendőröm-tere, aki eljárást indított ugy a kurátor mint a református pap ellen. A kato-nai törvényszék tegnap tartott tár-gyalást ügyükben és Tokos Jenő pa-pot 2000 lej, Szilágyi Sándor kurátort pedig 1000 lej pénzbüntetéssel sújtotta.

MÁTRAI BÉLA RIPIORTI

VALAKI RESZKETNI KEZD...

Adatok a földalati halalom, a szekták működéséről, keletkezésük okairól és beteges szertartásairól, amelyekben a legszebb áldozat és Ima a bűn

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A törvény-széki jegyző kezembe nyomja a kis könyvet. Szabadkozott, fedele hiányzik, de egyik lap alján meg lehet találni a címet: Virágénekek. A jegyző lapozgat, fordít néhány lapot, aztán ujjával rámutat egy versre:

Olvassa...
Olvasom, Mintha romlott tömjén-szag terjengene fejem fölött. Fakó, szintelen sorok, amelyekből fojtott bujaság árad ki, Szentekről van szó benne és valami torz Istenről, aki elrendelte, hogy hivei felkeressék, szeressék egymást, mert ez az Istennek tetsző leg nagyobb áldozat, legnagyobb ima.

A jegyző figyelme arcomat és látja azon a hátartalan meglepetést. Ez imakönyv volna?

Imakönyv — válaszolja a levegőben lógó kérdésemre. A reszketősök szektájának az imakönyve Fantasztikus szertartásokat tartanak, amelyek hallatlan és leírhatatlan szerelmi orgiákba fulladnak. Súlyosan bünteti őket a törvény...

A reszketősök...

A katonai törvényszék termében a megszokott kép. Az emelvényen a bírák, a padon szuronyos katonák, a kis faketre zsufolásig telve falusi öltözötű férfiakkal, asszonyokkal, fiuk és fiatal lányokkal. A vád ellenük tiltott vallási propaganda és gyülekezés. Tagadják. Istenhívőknek mondják magukat, esküdjönek égre-földre, hogy szorgalmasan járnak a templomba, soha semmiféle szektának nem voltak tagjai és hűséges állampolgárok.

Pedig halálos ellenségei a hitnek és az államnak. Zsupfödeles házikóik legelrejtettebb zugában szakadozott imakönyvek rejtőzködnek és amikor leszáll az éj, suhannak ki az ajtón nesztele nélkül. Mind egy irány felé tartanak. Elnyeli őket a nagybacska ház, vagy kisebb bozót, liget a falu közelében. Suttognak, összehajolnak, ritmustalan éneket zengenek, majd a vezető, mint akit hideg ráz, hirtelen reszketni kezd. Az ének egyre gyorsabb, a reszketés to vaterjed, mint gonosz járvány. Már imbolyog és reszkete a gyülekezet minden tagja. Szájuk habzik, szerelmes szávakat maguknak, keresik, kutatják egymást, nő férfit; férfi nőt, aztán remegő, alaktalan, vonagló tömegbe olvadnak össze. Megkezdődött az orgia.

A dráma vége rendszerint ugyanaz. A szemfülés csendőrfel fedezte őket, rajtaüt a gyülekezeten, elkobozza az imakönyvet, súlyos büntetéssel sujtják a gyülekezet résztvevőit és aktaszámot kap a vad, szerelmes éjszaka.

A szekta ellensége a kulturának

A görögkeleti püspökség titkárságának irodájában barátságosan ropog a tűz, jóságos arcú, szakállas, papiruhás férfi nyul az íróasztal fiókjába és emeli ki onnan az iratsomót: Gorun atya, a görögkeleti püspökség titkára, a szekta ellenes harc vezetője, a pásztor, aki éberén őrködik, nehogy tévutakra kóboroljon a gondjaira bizott nyáj.

A szekták az állam, a kultúra és az egyház veszedelmes ellenségei. Az átmeneti, zavaros idők termelik őket ki, a fennálló világrend ellen harcolnak, amelyet alkalmatlannak és meg nem felelőnek találnak, lenézik a kulturát, művészetet és következőképpen harcolnak is ellene. Minden szekta hajlik a kommunizmus felé és ezért az állam igen erélyes eszközökkel küzd ellenük. Az egyház a szöszékről veszi fel a harcot és minden igyekezete arra irányul, hogy megelőzze azoknak keletkezését.

A misztikus és racionalista szekták

Két nagyobb szekta-csoportot ismerünk: egyik csoportba sorozzuk a keleti, vagyis misztikus szektákat, a másik csoportba pedig a nyugati, vagyis racionalista szektákat. A misztikus szekták eredete a középkor idejére nyu-

lik vissza és azok nem egyebek, mint a kereszténység ősidejéből visszamaradt eltorzult vilálos csökevények. Nagyrésztük nem európai eredetű, hanem a lahonnan messziről került ide. Parszita, buddhista és bogumil maradványok, amelyek főképpen rituális módon, vagyis különféle szertartásokban élik ki magukat. Sajnos sok olyan szekta van közülük, amelyeknek összejevetelei közönséges és a miszticizmus beteges fényében borongó szerelmi eltévelyedések. Ezeknek a szektatagoknak 90 százaléka szerencsétlen idegbeteg.

A racionalista szekták alapon dolatban bizonyos protestáns ideológiát lehet felfedezni. Ezeknek hivei meg akarják tisztítani az egyházat a fölösleges sallangoktól, félreterezik utjukból a közvetítőt, a papot és új morált, új erkölcsöt hirdetnek az emberiség számára, olyanokat, amelyeket nem fogadhat el a társadalom. Ezért ezek inkább veszedelmesek az államrendre, mert minden esetben a fennálló társadalmi rendet akarják felborítani.

Mik a szekták keletkezésének okai?

Többféle ok van, amelyeket mindig alaposan és részletesen tárgyal egyik honfitársra Makkai Sándor refor-

mátus püspök értekezése, amelyet nagyon hasznos volna ha átnézne.

A szekták keletkezésének okai

Megköszönöm a felvilágosításokat és máris a református teológia könyvtárszobájában ülök. Az asztalon vékonyabb könyv, az „Ut“ című folyóirat évfolyama, amelynek egyik számában megtaláltam az értekezést.

A szekták keletkezésének egyik oka — írja Makkai Sándor püspök — a vallásos fejlődésre való teljes lelki képtelenség. Az egyén megcsökönysödik, ellenségesen nézi a körülötte zajló világot, a haladást és azt a tanulságot vonja le belőle, hogy az nem jó, nem helyes és minden haragja a kultúra és a világ ellen fordul. Felállítja azt a tételt, hogy a földi élet, haladás, fejlődés rossz, istentelen és aljas. Egyetlen vigasztalást a Bibliában talált, amit szösz szerint magyaráz és annak sarkalatos elveit saját szempontjai szerint egyoldaluan érvényesíti. Azt állítja, hogy papra nincs szüksége, az Istennel személyesen érintkezik és nem közvetítő útján.

A másik oka a szekták keletkezésének a miszticizmus hiánya a vallás-

ban, amely száraz és racionalis. A vallásos ösztön, a hajlam a titokzatos felé ott lappang benne és az valamilyen formában ki kell élje magát.

Mindennek alapja a Biblia

Ehhez a vallásos elernyedéshez kell járulnia az alacsony lelki értelemben is, hogy a talaj tökéletesen megfelelő legyen. Az alacsony gondolkodású lélek arra törekszik, hogy abból, amit véleménye szerint a téves utakon tartó egyház és a papság teremtett, kiutat találjon. Hol található meg ez? A Bibliában. Mindennek alapja a Biblia, minden meg van a Bibliában! — hirdetik az új apostolok, akik alacsony értelműtől félrevezetve, szélsőségekre ragadtatják magukat.

Ezzel be is fejezi riportját az újságíró, aki elégedetlen magával, mert érzi, hogy a kép, amit adott, nem teljes. Munkája csak gyors vázlat. Csak sötétben reszkető gyertyafény, amelyet gyakorlatlan kéz gyújt meg, hogy gyors kutató pillantást vessen széjjel abban a fojtólevegőjű oduban, amelynek sarkaiban reszkető emberek nyögnek és égő szemű, sötét arcú szektások tévelyegnek. Bukott angyalok. A jót és szépet keresték és csupasz kézzel, kidüllesztett mellel egyedül indultak meg azon a fénysugaron, amely Isten felé vezet. Vakmerőségüket és oktalanságukat megbüntette az legfelsőbb Ur. Az a Biblia, amely minden alázatosnak és igazhitűnek áldás és jótétemény, nekük a vesztük, a végzetük lett.

A szekták elnevezése	Udvarhely megye	Kiskülli megye	Fehér megye	Kolozs megye	Maros megye	Beszterce Naszód megye	Szamos megye	Torda megye	Szilágy megye	Szatmár megye	Mármaros megye	Hunyad megye
Reform evangelisták	177	226	75	449	657	574	195	189	82	—	807	107
A Biblia diákjai	38	59	107	225	236	6	—	—	43	83	160	125
Jehova Isten tanúi	76	4	52	112	287	—	58	64	481	208	86	205
Reszketősök	—	137	46	107	80	100	51	243	8	8	10	148
Reformista adventisták	23	35	8	13	68	—	42	—	—	7	236	9
Nazarénusok	—	—	—	—	—	—	8	18	123	—	—	—

Kimutatás az Erdélyben élő szektatagokról. A görögkeleti egyház, a csendőrség megfigyelései és nyomozásai alapján hozzávetőleges kimutatást készített az Erdélyben működő szekták tagjairól. Természetesen ez a kimutatás nem pontos adatokon alapul, mert a szektások nagyon titkolják eltévelyedésüket, de mégis megfelelő képet ad a szekták elterjedéséről. Az adatokat Gorun atya görögkeleti püspökségi titkár szívesege folytán közöljük.

Bájossági versenyt rendeztek Amerikában

Érdekes indokolással a windsori herceg lett az első

Amerikában, a furcsaságok hazájában nem mindennapi versenyt rendeztek. Kiváló szakemberekből álló zsüri gyűlt össze hogy megállapítsa az 1938-as esztendő „bájossági ranglistáját“. A harmintagu írókból, művészekből, pszichológusokból és professzorokból álló zsüri a windsori hercegnek ítélte az első díjat. Az indokolás a következő volt:

Különös méltósággal és bájjal viselte a halálos szerelmes sokszor nevetéges szerepét. Mindig ki szokták nevetni azokat a férfiakat, akik tulzotlan szerelmesek egy nőbe és rendkívüli áldozatokat hoznak érte. A windsori herceget senki sem nevette ki, hanem mindenki csodálta.

Két angol uriember foglalta el a második és a harmadik helyet, két híres politikus, Eden és Chamberlain.

Eden eleganciájával és egyéni bájjával egész Amerikát elbűvölte — így hangzik az indokolás.

Chamberlainról a következő jó szavakat mondotta ki a bizottság:

A bölcs nyugalom mintaképe. Az első ellen pompásan védekezik legendás esernyőjével és a világháború veszedelme ellen pedig legendás angol hideg vérrel.

A negyedik helyezett Orson Welles, aki a rádióban közvetítette azt az emlékezetes darabot, amelynek az előadása közben pánik tört ki Amerikában.

Különösen csunya férfi, de élő bizonyítéka annak, hogy a férfinak csak egy fokkal kell szebbnek lenni az ördögnél. Orson Welles ritka bájos ember.

Végre az ötödik helyre hölgy futott be, mégpedig Brenda Frazier, egy fiatal amerikai millomosleány, aki az idén mutatkozott be a társaságnak. A hatodik Barbara Hutton.

Rendelkezik a bájosságnak és szeretetreméltóságnak három fontos kellékével, a szépséggel, kispörtölt egészséges alakkal és egy kis melankóliával. (Hogy a bájossághoz mi köze van a melankóliának, azt a zsüri nem indokolta).

Ezután ismét hölgyek következtek, mégpedig filmsztárok, Bette Dawies, „aki búbajosn játszik csunya hölgyeket is“, Hedy Lamarr, az új székszepl királynő, Alice Marble, az ideális atletikasszony és végül Danielle Darrieux, aki 1938-ban búbajos lényével meghódította az amerikai közönséget.

A Magna Charta a demokrácia csarnokában

A newyorki vilákiállítás északi angol pavillonjában berendezik a „demokrácia csarnokát“ is. Ennek a teremnek legérdekesebb látványlójája az 1215-ből származó Magna Charta, a nagy angol közjogi szabadságlevél egyik példánya. A mérhetetlen értékű okiratot külön üvegszekrényben állítják ki. Ebben a pavillonban helyezik el az angol fémipar kiállítási anyagát, itt lesz a jelenkori művészet kiállítása is. Az északi pavillont a délivel a Westminster Bridge mintájára készített hid fogja összekötni.

A déli pavillonban állítják ki többek közt az első amerikai elnök, George Washington származására vonatkozó adatokat is, melyeket legutóbb fedezett fel egy fiatal angol tudós, Anthony Richard Wagner. Ez adatok szerint a nagy szabadsághős ereiben királyi vér csergedezett. Ősei között van I. Edvárd angol király. De érdekes az is, hogy rokoni kapcsolatok kötötték kilenchez a huszonöt báró közül, akik ugyanettől a királytól 1215-ben a Magna Chartát kicsikarták.

A romániai magyarság vezetői, akik megkötötték a kormánnyal a romániai magyar kisebbség a Nemzeti Ujjászületés Frontjához való csatlakozásról szóló egyezményt:

DR. GYÁRFÁS ELEMÉR, volt szenátor, az Erdélyi Róm. Kath. Egyházmegye világi elnöke, aki nemcsak törvényhozói minőségben tett értékes szolgálatokat fajtestvéreinek, hanem kulturális és gazdasági téren is eredményes működést fejtett ki az erdélyi magyarság érdekében.

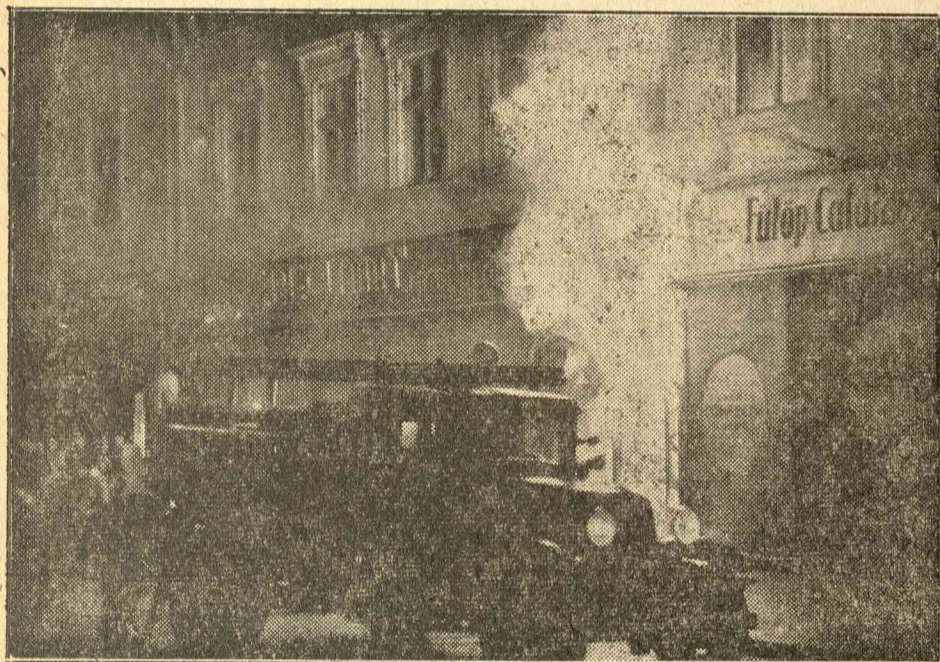
DR. SZÁSZ PÁL, az Erdélyi Gazdasági Egyesület elnöke, a romániai magyar mezőgazdák lánglelkű apostola, aki új utat és új irányt jelölt ki a magyar földművelők részére. Kivételes munkabírása, szervezőképessége és képzettsége összhangban kapcsolódik össze az ősi rög és annak művelői iránt érzett olthatatlan szeretetével.

ARMAND CALINESCU, Románia vaskezü belügyminisztere, az új közigazgatási törvény megvalósítója, aki a kormány képviselőjében aláírta a magyarság megbízottaival a Nemzeti Ujjászületés Frontjához való bekapcsolódásra vonatkozó egyezményt, amely alkalmat ad a romániai magyarságnak, hogy tevékenyen részt vegyen az ország ujjaépítésének nagy szabású munkájában.

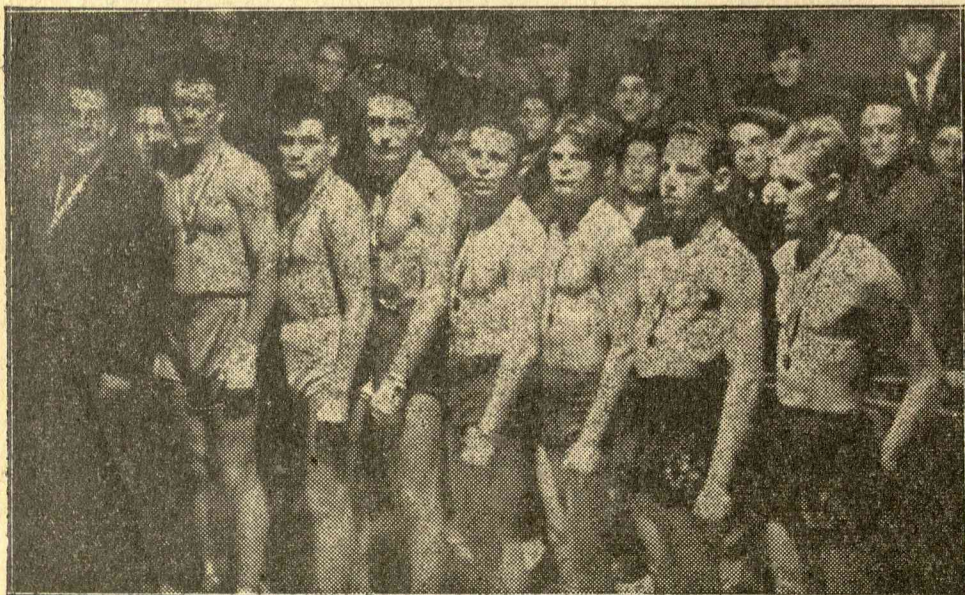
DR. GRÓF BÁNFFY MIKLÓS, Magyarország volt külügyminisztere, a romániai magyar kultúregyesületek képviselője. Bánffy gróf, mint a Ségmüves Céh elnöke több színdarab illusztris szerzője és mint képzőművész is értékes kulturális munkásságot fejtett ki eddig is és méltó módon képviselte és képviseli a magyar kisebbség kulturális életét és intézményeit.

A KOLOZSVÁRI „ORLOW” órá- és ékszerüzlet teljes berendezését, mint ismeretes, tűz pusztította el. Képünk a Calea Fegele Ferdinand 25. szám alatt lévő üzlethelyiségből több méter magasba kicsapó félelmetes lángokat ábrázolja, amelyek elfojtásán a tűzoltók fáradoznak.

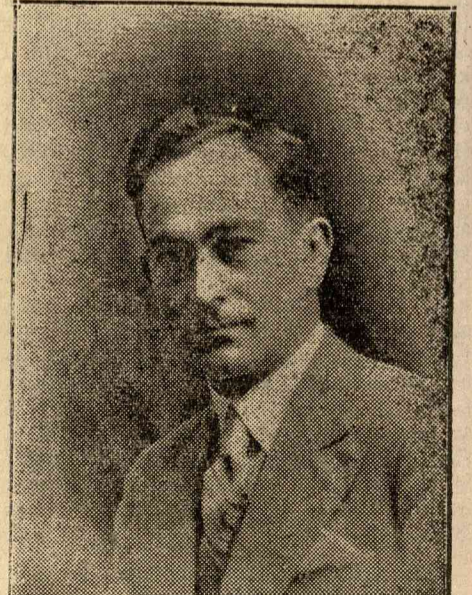
BÁLANYÁK AZ ÁRVALEÁNYNEVELŐ OTTHON MULATSÁGÁN. A farsangi egyik legsikerültebb mulatsága az Árvaleánynevelő Otthon hagyományos bálja volt, amelyen Kolozsvár magyarságának előkelőségei mindvégig vidám hangulatban szórakoztak. Képünk a kitűnően sikerült mulatság bálanyait ábrázolja. Balról jobbra: Török Bálintné, Dóczyiné, Berde Amál, báró Bánffy Elza, dr. Tavasz Sándorné, Vásárhelyi Jánosné, Hargitay Bertalané, dr. Jelen Gyuláné, dr. Kristó Györgyné.

ERDÉLY ÖKÖLVIVÓBAJNOKSÁGÁIT AZ ELMULT VASÁRNAP BONYOLITOTTÁK LE AZ UNITÁRIUS KOLLÉGIUM TORNACSARNOKÁBAN. Izgalmas heves összecsapások után dőlt el a bajnokság sorsa minden súlycsoportban. Képünk a bajnokokat mutatja. Tartig KKASE, Veress MTE, Pop Jiul, Kádár, Dorian I., Dorian II. KKASE, Boer, Orbán MTE.

VELITS GYÖRGY, az Erdélyi Gazdasági Egylet tordai fiókjának, helyesebben: a Tordai Gazdakörnek eredményes munkát kifejtő elnöke, akinek céltudatos irányítása mellett a tordai és az aranyosszéki mezőgazdák nagy lelkesedéssel folytatják a szervezkedés munkáját.

B. SZABÓ AMBRUS, az EGE tordai fiókjának, illetve a Tordai Gazdakörnek főtitkára, aki a tordai és aranyosszéki mezőgazdák érdekképviseleti szervének hivatott főtitkára.

VÁLTOZÁS A NÉMET NEMZETI BANK VEZETŐSÉGÉBEN. Hitler kancellár rendeletére Funk nemzetgazdasági miniszter vette át a nemzeti bank elnökségét dr. Hjalmar Schacht-tól, aki azonban miniszterként továbbra is a kabinet tagja marad.

CSÁKY MAGYAR KÜLÜGYMINISZTER BERLINBEN. Gróf Csáky magyar külügyminiszter nemrégiben a német fővárosba utazott, ahol nagyfontosságú politikai megbeszéléseket folytatott Ribbentrop német külügyminiszterrel. A két külügyminisztert mutatjuk be olvasóinknak.

FUNK nemzetgazdasági miniszter, az új elnök.

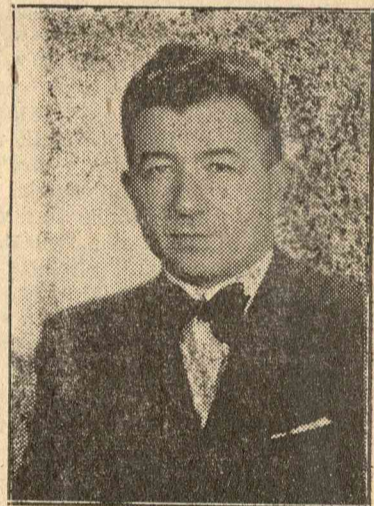
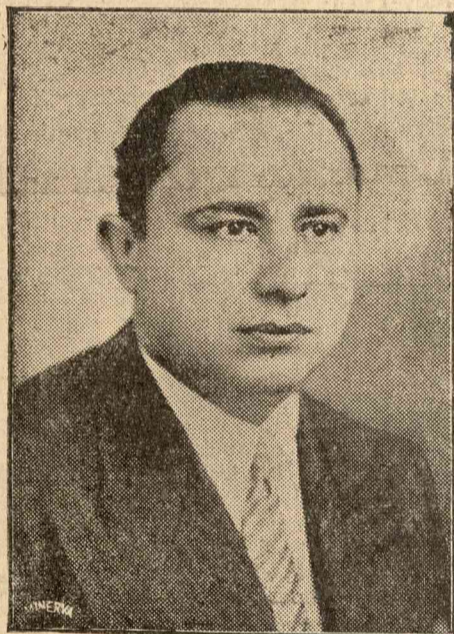
DR. HJALMAR SCHACHT, a volt bankkormányzó.

FRANK CHAMBERLAIN. Neville Chamberlain fia ellen állítólag merényletet követtek el. Valószínű azonban, hogy a bombamerénylők csak a figyelmet akarták magukra terelni akkor, amikor a fiatal Chamberlain tartózkodási helye előtt helyezték el bombájukat.

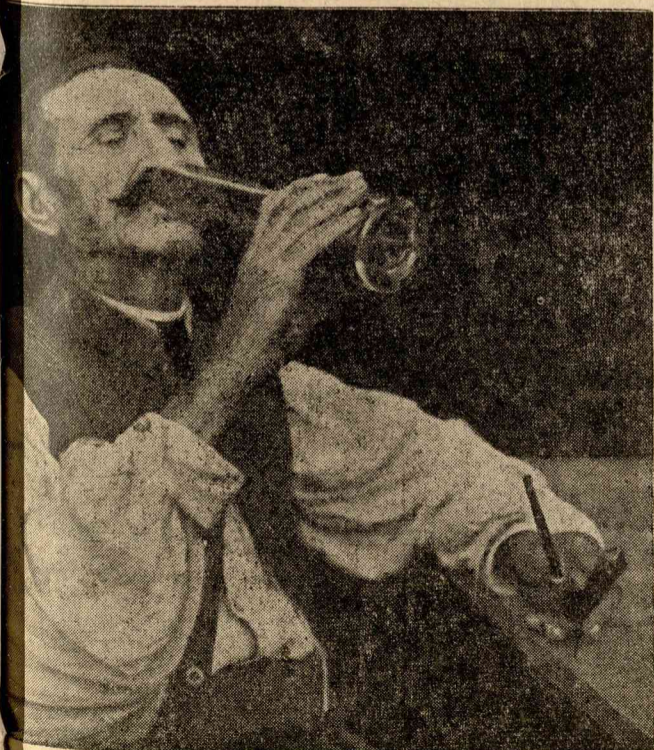
ETHLEN GYÖRGY, a volt országos elnöke, volt országos elnök, aki több, mint másfél évtizedig irányította a romániai magyar közéletet. Puritán jellegű világszemlélete és a magas érdeklődés kifejtett tevékenység tekintélyt és széles népszerűséget biztosított részére.

TÁNCOL AZ IFJUSÁG AZ ÁRVALEÁNYNEVELŐ OTTHON BÁLJÁN.

AZ ERDÉLYI MUZEUM EGYESÜLET jogi szakosztályának előadásorozatában színvonalas és nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott dr. Bartha Ignác, a kiváló kolozsvári ügyvéd, aki az össziparosságot érdeklő törvényhozási intézkedéseket ismertette. A kereskedelmi törvényhozás időszerű kérdéseiről dr. Rösler Viktor, a kiváló közíró és újságíró tartott felvilágosító és tájékoztató előadást. Mindkét előadásnak, amelyek értékes gyakorlati tanácsokat és utbaigazítást nyújtottak az érdekelteknek, nagy sikere volt.

A BEAVATKOZÁS ELLEN SZAVAZOTT A FRANCIA MINISZTERTANÁCS. Daladier és minisztertársai a spanyol polgárháborúba való beavatkozás ellen szavaztak. Képiükön a kabinet tagjait az Elysée palotából való távozás közben mutatjuk be.

MEGHALT IVAN MOSJUKIN. Ivan Mosjukin, az egykori világhírű német filmsztár, a „Hadzsi Murat” megszemélyesítője Párisban teljesen lesgényedve meghalt.

JUAN NEGRIN MINISZTERELNÖK. A valenciai kormány miniszterelnöke, Juan Negrin szorongatott helyzetében Angliától, Franciaországtól, az Egyesült Államoktól és Oroszországtól kért távirati segítséget.

BARKANCSOS ÉS FIA A HUSZÁR. Szigeti József örökbecsű, népszerű népszínművét a kolozsvári Magyar Színház nemrég felújította. A vezetésében a legkiválóbb jellemzésű remekelhetetlen Pista bácsit, a feledhetetlen nagy Szentgyörgyi Istvánt közel 15 évvel ezelőtt játszotta utoljára a vén bakkancsos. A feledhetetlen művészzel. Most az újra való felelevenítés során Tóth Elek alakította nagyszerű felkészültséggel Pista bácsit, a mi egykori kedvenc figuráinkat.

Egy elsodort élet...

Élőkelő családból származó leány utja a kastélyból az örvény mélyébe

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Középtermetű, csinos, nemes arcvonásu, pirosra sirdogált szemű fiatal hölgyet cipel maga után az ügyeletes rendőrőrmester egyik irodából a másikba. Fakó fény tükröződött kopott kabátja zsebei és gomblyukai körül. A törvény paragrafusai-val összeütközésbe került nőt ma is a becsületes emberek szégyenkezése kinozza, aki irtózik attól, hogy ismerősök elé kerüljön. Megtudom, hogy élőkelő társadalmi körökhöz tartozó családból származik és gyötrelmes multja valóságos regény. Megpróbáltam szóba elegyedni vele, de a komor tekintetű hölgy hátat fordított és hidegrázással párosult vállvonogatással felelt kérdésemre.

Az élet regényt ír

Egyik rendőrtől, a nő falujabelijétől sikerült megtudnom, hogy M. Erzsike II. Henrik stílusa, 14 szobás, regényes fekvésű kastélyában, kopogtatott 22 évvel ezelőtt az élet ajtaján. Selyemburkolatu, nagyértékű bölcsőben ringatták. Majd francia és német nevelőnk örökösödött odaadó gondnal Erzsike nevelésére és testi épségére.

A Végzet éles kardja azonban kegyetlen „huszárvágással” kettévágta a serdülő urileány boldog jövőjét: édesanyja tifuzsban meghalt. Az előzvegyült apa továbbra is határtalan szeretettel gondoskodott imádott leánygyermekéről, aki az egyik szamosvölgyi városkában folytatta középiskolai tanulmányait. A Sors ugy rendezte a dolgot, hogy a még fiatal korban levő apja lebilincselő szépségű, aranyfényű, szőkehajú nő iránt fékevesztett szerelmre gyulladt. A tulságosan szerelmes férfi ünnepélyesen megkérte a hölgy kezét. A nő állítólag csak azzal a feltétellel mutatkozott hajlandónak igent mondani, hogy ha esküvőjük után azonnal külföldre utaznak, ahol kellemes utazásokkal szórakozhatnak. A fülig szerelmes földbirtokos boldog örömmel vette tudomásul a nehéz feltételeket — és miután megjelent az anyakönyvvezetőnél — még aznap felkereste gimnázista leánygyermekét.

— El kell utaznom Erzsikém — si-mogatta meg koromfekete hullámos szép haját és kerek arcoskáját — de ne haragudj, majd gondoskodni fogok neveléséről.

Becézgetve mondotta el a leánykának, hogy üzleti ügyek, aranybányák, kihalásnév teszi szükségessé az utazást.

De mondhatott neki bármit, a kisleány nem hallgatott reá, csak zokogott. Megérezte a szerencsétlenséget és könnyező szemén át látta, hogy elveszti édesapját is.

— Oh, ne menj el apuka, — folytatta a zokogást.

Eluszik a vagyon

A földbirtokos ujdonsült felesége beteges szeszélyeinek kielégítései, illetve a nagy költséggel járó utazások miatt egymásután küldte a leveleket egyik rokonának, kérve, hogy adjon el a birtokaiból és küldjön pénzt, mely „nagyreményű üzleti ügyek lebonyolításához” égetően szükséges. Végül csak a pusztá kastély maradt meg. A következő iskolai év kezdetén a leánygimnázium igazgatónőjét már arra kérte levelében a földbirtokos, hogy gondoskodjék tovább leánykájának neveléséről, mert „feleségének komoly betegsége miatt” megváltoztak élete körülményei és egyelőre nem térhet vissza az országba. Az intézet vezetősége legnagyobb szívélyességgel gondoskodott is a kisleány további neveléséről, a leányka azonban édesapja érthetetlen elhidegülése miatt súlyos lelki beteg lett, állandóan sirt és a tanulásról hallani sem akart. Amikor pedig az egyik tanárnője kissé mérgesen mormogott valamit olyan szülőkről, akik nem gondoskodnak gyermekeikről, Erzsike beteg lelkében hirtelen befészkelte magát az a terv, hogy megszökik az intézetből.

A karácsonyi ünnepek előtt egyik falujabelijétől megdöbbenve hallotta, hogy édesapja és mostoha anyja már hetek óta itthon vannak és megérkezésükről mégsem értesítették — mire azonnal utra készült.

Éjszakai vándorlás árkon-bokron át

Hogy ne legyen az a színezete a dolognak, mintha megszökne, a kis Erzsike sétálva indult el az uttesten. Minél jobban közeledett a pusztá mező felé, annál forróbb vágya támadt, hogy a kis lábaival nagyobbakat lépjen. A hepe-hupás uton minden percben a félelem sarkalta továbbmenésre. Hol az rémlett neki, hogy valami hatósági közege szüntelenül sarkában van és azt kiáltja: fogják meg. Hol meg attól irtóztott, hogy elvetemült gonosztevőkkel találkozik. Hogy ezektől a rémlátásoktól megszabaduljon, letért a Szamos mocsaras partjárasteljes erejéből futni kezdett a mély, tapadós sárban. Reggel hét óra tájban érkezett be a szülőfalujába, amikor a fáradtságtól, félelemtől és az éhségtől már félig halott volt. Külseje siralmas volt, tetőtől talpig sáros ruhája foszlányokba szagattott.

— Megjöttél édes kisleányom — mondta csodálkozva édesapja, midőn belépett a lakásba. Künt sűrű eső verdeste az ablakokat, orkányszerű vihar tombolt. A kisleány egyetlen pillantásával észrevette, hogy édesapja csak lábujjhegyen mer járni egyik szobából a másikba, hogy a még alvó feleségét, az ő mostohaanyját fel ne zavarja.

Az összeférhetetlen asszony

A kisleány megjelenése a kastélyban szórakozást jelentett mostohaanyja számára. Legalább volt, akivel folyton veszekedjen.

— Jó volna, ha már megkomolyodnál egyszer — ordított rá a mostohaanyja — hiszen nagy leány vagy már.

Szegény Erzsike alig 13 éves volt. — Ha nem akarsz visszamenni — folytatta haragosan — azért csak tanulj és majd magánuton fogsz levisz-gázni. Én a sok munkám ellenére mindennap kiszakítok drága időmből egy-két órát és nevelésedre, tanulásodra szentelem.

— Amióta hazajöttél — mondotta a tönkrement földbirtokos néhány hét mulva — a mostohaanyád pillanatra sem engedett el szeme elől és ennek a hosszú figyelésnek köszönhető, hogy most már tudom milyenek a hajlamaid. Tanulni nem akarsz és titokban detektivregényeket olvasol. Most már világos előttem, hogyan kell cselekedni Varróleánynak foglak adni, hogy becsületes kenyérkereső váljék belőled, mert a rosszul sikerült külföldi üzleteimen az egész vagyonomat elvesztettem...

(Hogyha történetesen a montecarlói kártyabárlang krupierjei meghallották volna, mindannyian meleg gratulációk-

kal halmozták volna el, hogy milyen mesésen ért a hazugsághoz.)

A végzetes varroda

A nagybányai varrodában M. Erzsike élete változatlanul gördült tovább kiszabott keserves vágányain. A varroda összes alkalmazottai szövetségbe tömörültek, hogy az uri családból származó fiatal tanulóleányt minél jobban és gyötrelmesebben tudják zaklatni. A műhelyben titokzatos lopás történt: egyik varróleány retiküljéből 2170 lej eltűnt. A hatósági nyomozás során a motozások alkalmával az összeget — legnagyobb megdöbbenésre — a kis urileány retiküljében találták meg. Önzetbe vették és átadták az ügyészségnek, noha szegényke állandóan ártatlanságát hangoztatta és ő csodálkozott leginkább, milyen uton-módon került a pénz kezításkájába. Védekezését nevelésének találták és a kisleány 28 napi előzetes letartóztatást szenvedett végig. A kisleány mostoha sorsán a végzet úgy látszik megkönyörült. Éppen ügyének tárgyalása előtti napokban kiderült a szenzáció: nema kislány volt az igazi tettes, hanem a rendőri motozás során a tulajdonképpeni tolvaj — őrizetlen pillanatban — Erzsike kezításkájába csempészte az összeget. Az igazságtalanul meghurcolt kisleányt szabadlábra helyezték, de a rossz hírgyors szárnyakon repül. Hiába tisztázta magát a csuf vád alól, az emberek mégis gyanakodva néztek reája és sehol sem tudott elhelyezkedést találni. Hét mult hét után, a szerencsétlen lány a legszörnyűbb nyomorban vergődött. Napokig éhezett. Valaki azt az ajánlatot tette neki, menjen a fővárosba, ahol könnyebben el tud majd helyezkedni. Így is történt. Akit azonban a fekete sors forgataja egyszer elkapott, nem tud többé szabadulni a veszedelem elől. A lejtő sikamlós s a boldogtalan fiatal leány mind lejjebb és lejjebb került. Végül rendőr tette rá a kezét, csavargásért hat hetet ült a toloncházban. Finálé: büntetésének kitöltése után toloncuton jött vissza Erdély földjére. De még ez sem volt elég. Ujabb éhség, újabb bukácsolások. Most tiltott prostitúció gyanúja miatt került a kolozsvári erkölcsrendészeti ügyosztály vezetője elé. Hogy mi lesz a jövő sorsa, az az Isten kezében van.

Pap János.

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogéria, okmány, turisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59.

Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel szembe)

Menekülés közben ne szórj el hamis pénzt!...

(BUDAPEST.) Másfél hónap óta Budapest és környékén, főleg Újpesten, Kispésten és Pestszentlőrincen több hamis 2 pengős került forgalomba. A kapitányság pénzhamisítási ügyekért foglalkozó detektívcsoportja széles körben kezdte meg a nyomozást. A hamisító banda tagjai azonban oly ügyesen bujkáltak a detektívek elől, hogy mindig csak a hamis 2 pengősök felbuklásáról lehetett megtudni, hogy merre járnak.

Tegnapelőtt Szentesen hurokra került a pénzhamisító banda egyik vezetője, Bercek Illés 28 éves szegvári nemes számos. Megmotozása során egyetlen kétpengőst találtak a zsebében, ezektől azonban rengeteg aprópénzt. Hiába faggatták, tagadta, hogy ő adta ki városban a hamis kétpengősöket. Kézkerítésének körülményei azonban bizonyítékot szolgáltatnak ellene. Amikor észrevette, hogy rendőrök figyelik, társának eredt és a szentesi Kurca-parton futott végig. A detektívek, akik mára szegődtek, 65 kétpengőst találtak a Kurca-partja mentén elszórt Mikor ezt a bizonyítékot elébe tartta Bercek Illés beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy két társával együtt Budapesten gyártotta a hamis kétpengősöket.

Úvegport, ólmot, cinket és ezüstet kevertek ennek az ötvözetéből a hamisítottak elő a hamis érméket. A karácsony előtti napokban kezdtek meg a 2 pengősök terjesztését. Újpesten, Kispésten és Pestszentlőrinc után Szentesen utaztak, hogy ott is forgalomba hozzák a hamisítványokat.

Kecskeméten, Kiskunfélegyházán, Hódmezővásárhelyen is szerencsétlenek voltak. Bercek Illést a szentesi rendőrség letartóztatta, két társát pedig akik Budapest felé szöktek, a rendőrség keresi.

A krokodilus karrierje

Belga Kongó belsejében, Upoto falu mellett Boudon francia vállalkozó konzervgyáros nagy gyárat építtetett Boudon fiatal korában szegényes életét, dohányárusitástól tartotta fel magát, majd Leopoldvilleben ócska hákkal kereskedett. Bejárta jóformán egész Kongót s ezalatt rájött, hogy benszülőttek szívesen eszik a krokodilusát. Ő is megkóstolta és jónak találta, mire egyes törzseknek megszerezte a krokodil néhány elkészítési módját titkát. Leopoldvillei üzletének lomtjai között évek óta hevert egy konzervdobozgyártó gépezet, amit egy vevője hagyott nála. A gépet szerkesztte és a szekérral felkereste Kongó legveszedelmesebb krokodilus vidékét a Szellem-mocsarokat. Néhány bantú néger segítségével krokodil-konzervgyártásához fogott s ezekhez az anyagot ingyen kapta. A krokodilus a benszülőttek legutáltabb ellenfele és a megerék szívesen irtották ezeket a veszedelmes hullóket Boudon részére. Boudon csakhamar háromféle konzerv ajánlott üzletfeleinek: krokodilus-bélfet, krokodil-gulyást és krokodil-sültet. A Boudon-krokodil-konzervkezeléssel később divatossá lett Ameriká legelőkelőbb éttermeiben és a szerencsés francia alig győzte gyártani az ország, izletes és kitűnő konzerveket. Gyár ma naponta több tucat krokodilus emészt fel. Az állatokat hatalmas csapdákkal fogják. Nem egyszer kilet méteres példányok is kerülnek hurokra. Bőrük vagyont ér, husuk Amerikában közkedvelt és Boudon egyre gazdagabb lesz.

— Gyógyíthatatlan örült nyerte török repülőorsjáték milliós fönyerményét. Isztambulból jelentik: A török repülőorsjáték milliós fönyerményét egy gyógyíthatatlan örült nyerte, aki hosszú idő óta a Bad Irkoy állami térbolydában ápolnak. Mikor megmondták neki, hogy gazdag ember lett, nem is értette, hogy miről van szó.

MEGSZOKOTT

helyén tisztíttassa ruháit...

Ezink-gyárban